

Surinaamse familie bezig met ontwikkeling paardensport

Kenneth Lim A Po: 'Met een goed fokprogramma houden we het aantal paarden op peil'

PARAMARIBO – De paardensport staat in Suriname in de kinderschoenen. Er zijn niet veel paarden in het land en op straat zijn het slechts een paar lokale cowboys die hun paarden tegen betaling verhuren. Rensport is er op amateurniveau, maar er wordt wel op doping gecontroleerd. Gokken, dat doen Surinamers graag, maar dan wel in de vele casino's en weinig op de koersen. Het land telt slechts drie maneges. Manege Ponderosa is er één van en is eigendom van de familie Lim A Po. Zoon Shaun komt uit op internationale springconcoursen en heeft een FEI-nummer. De familie Lim A Po werkt in hun bouwbedrijf en daarnaast runt de familie de manege. Eigenlijk is er dus sprake van twee banen, waar bij de ene baan de ander financiert.

door Pauline Prior

Kenneth Lim A Po geeft les en is de eigenaar van de stal. Hij vertelt over de opstart van het bedrijf en de dagelijkse gang van zaken: "We stalden zeventien jaar geleden drie paarden op een manege die haar deuren sloot. Daarop zijn we zelf maar een stal gaan bouwen. We vonden een mooi stuk grond van vijf hectare buiten Paramaribo en hebben inmiddels zestig paarden. We vinden het belangrijk dat het clubhuis niet bij de stallen staat, dat is rustiger voor de paarden. Zondag is überhaupt een rustdag en dan geven we ook geen lessen. Dat is ook wel nodig want we werken in ons bouwbedrijf Kiesel en daarna op de manege. Shaun geeft ook lessen en we hebben twee stalhulpen, mijn vrouw beheert de kantine. De paarden gaan vier uur per dag naar

"Paarden kunnen goed tegen de hitte als ze eenmaal geen wintervacht meer aanmaken. Verder is het stallencomplex hoog en koel", vertelt Kenneth Lim A Po.

Geschiedenis paardensport

Vóór de Tweede Wereldoorlog werd de paardensport al door enkele gegoede Surinaamse burgers bedreven. Zo had Willem van het Hogerhuys al een privé-manege. In 1958 werd de Surinaamse Turf Club opgericht. Deze vereniging had tot doel dames en heren het sportrijden aan te leren en het organiseren van wedstrijden. De vereniging telde tien leden die over paarden beschikten en enthousiastelingen konden deze paarden voor een klein bedrag huren. Met de opbrengsten van de wedstrijden hoopte men paarden uit Guyana en Trinidad te kunnen kopen. De belangstelling voor de sport groeide, de wedstrijden vonden in het Suriname Stadion plaats. In een wedstrijd waren vier deelnemers. Robby Tjon A Jong werd in 1958 kampioen op het paard Piemel, gevolgd door Jim Stolk op Robby. De Surinaamse Turf Club was door Chin A Loi opgezet in een prachtige manege en hij richtte 'Hakken Omhoog' op. In de loop van de jaren groeide de paardensport gestaag, maar ze bleef alsnog een geïsoleerde tak van sport in Suriname.

"Mijn droom is om mee te doen aan de Olympische Spelen. Het moet super zijn om als Surinamer mee te doen", vertelt Shaun Lim A Po over zijn droom. FOTO'S PAULINE PRIOR

buiten en als de zon te warm wordt gaan ze naar binnen, het stallencomplex is hoog en koel. Paarden kunnen goed tegen de hitte als ze eenmaal geen wintervacht meer aanmaken en daarbij krijgen ze elke dag een douche. Er zijn wel slangen, maar als je de begroeiing controleert en openhoudt is het geen geliefde plek voor ze. Vier keer per jaar organiseren we een buitenrit voor onze klanten. Dan gaan we met de paarden in trailers naar Zanderij waar mooie bossen zijn. Verder hebben de ruiters de mogelijkheid om in de twee buitenbakken of op het terrein te rijden."

Fokprogramma

Lim A Po heeft ook Nederlandse paarden op stal. De eerste import uit Nederland bestond uit acht drachtige merries, die geïnsemineerd en gekocht werden bij Team Nijhof in Geesteren. "Eén van de veulens werd de fokhengst Salvator, die afstamt van KWPN-hengst Manhattan. Een andere hengst, Rodeo – een Westfaler – importeerden we uit Amerika. De merries kwamen per container. De overtocht per boot, begeleid door een groom, duurde maar liefst tien dagen en het herstel nam uiteraard wat tijd in beslag. Aangezien het belangrijk is om een eigen fokprogramma te hebben, hebben we zelf leren insemineren. Dit ging niet zonder slag of stoot. In eerste instantie schouwden we met de hengst en op goed geluk werd de merrie geïnsemineerd. Soms wel zes keer achter elkaar, maar dit kostte nogal wat diepvriessperma. Zodoende besloot mijn dochter een cursus te volgen in Nederland en haalden we er een dierenarts bij voor het opvoelen. Omdat er niet zoveel paarden zijn in Suriname had deze dierenarts niet veel ervaring op dit gebied. Shaun werkte destijds, toen hij voor zijn studie in Nederland was, ook op de handelsstal van Jeroen Heijmans. Daar leerde hij alle ins en outs van het insemineren. In China kochten we een mobiele scan en samen met de dierenarts werden we langzaam maar zeker wijzer en handiger in het insemineren. Ons eerste met behulp van inseminatie verwekte veulen werd geboren. Het betreft Marius Joutius en we zijn reuze trots op hem. Alle paarden staan ingeschreven bij het KWPN. Met ons fokprogramma, dat leunt op een mix van veulens verwekt door 'echte' hengsten en veulens verwekt met behulp van k.i., kunnen we het aantal paarden op peil houden voor de manege."

Soms wat behelpen

Paarden worden bij ons gemiddeld vijftien tot twintig jaar oud. Dat komt omdat we bij koliek niet kunnen opereren, dat gaat voor 99,9% mis vanwege een infectie. Ziekten hebben we ook. Voorheen overleden er bijvoorbeeld paarden aan het equine encephalitis-virus en aan gastrodiscus aegyptiacus. Deze worm werd gevonden na een autopsie. Een foto van de worm ging via het internet de hele wereld over en via via kregen we van een Belgische professor de naam door. Daarna konden we de paarden beter behandelen. De paarden zijn inmiddels behandeld, maar ze moeten nog herstellen.

De paarden gaan ongeveer vier uur per dag naar buiten bij de familie Lim A Po. Zodra de zon te warm wordt, gaan ze naar binnen.

Vandaar dat de jaarlingen nog wat mager zijn. In Suriname eet niemand paardenvlees; er is dan ook een paardenkerkhof naast de manege. We hebben ook geen hoefsmid. Shaun neemt dat voor zijn rekening en in sommige zaken is het wat behelpen. Daarom zijn we erg blij met het advies, steun en overleg vanuit Nederland. Hooi importeren we tegenwoordig uit het buitenland. Eerder maakten we een mix van slijpmeel, tarwe, mais en soja, maar daar zat toch te weinig energie in om grotere prestaties te verwachten. Zodoende krijgen de paarden tegenwoordig een mix van Pavo. De zakken worden gekoeld door een airco, die ook in de zadelkamer aanwezig is."

Internationale uitdaging.

Shaun Lim A Po springt internationaal op 1,40 m-niveau. Hij vertelt: "Ik rij tegenwoordig veel in Brazilië, maar eerder ook op FEI-wedstrijden in Frankrijk. Er mogen geen paarden uitgevoerd worden vanuit Suriname dus ik spring dan op paarden van de organisatie. Mijn droom is om mee te doen aan Olympische Spelen, wellicht via Brazilië want daar leeft de springsport. Dromen mag toch? Het moet super zijn om als Surinamer mee te doen. In december is er een groot concours de 'Grand Caraïbe' in Suriname. Daaraan doen de landen Suriname, Martinique, Frans Guyana en Guadeloupe, St. Maarten en Antigua mee. En in februari rijd ik wedstrijden in Martinique."

Shaun Lim A Po met de Westfaalse hengst Rodeo, die vanuit Amerika werd geïmporteerd.